

Kunst van papier

Maryan Camps en Els Schrover

De opdracht is om met niets dan deze twee dingen (papier en vijl) en hun eigen fantasie een kunstwerk te maken dat de toeschouwer raakt en een emotie oproept.

Deze opdracht geeft leerlingen inzicht in hun eigen manier van werken aan een ongewone creatieve opdracht.

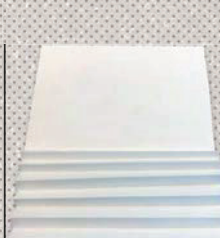
1 EI IS GEEN EI
EMOTIE: HUMOR

BESNEEUWD DENNENBOS
(NAAR PIERO MANZONI)
EMOTIE: HET WINTERGEVOEL

BINNENKIJKEN
EMOTIE:
NIEUWSGIERIGHEID

STAIRWAY TO HEAVEN
EMOTIE: HOOP

MISLUKT
EMOTIE: FRUSTRATIE

Leerdoel

Analyse: verschillende manieren van werken vergelijken

Effect: zoeken naar manieren om een effect te bereiken bij de toeschouwer

Doelgroep: leerlingen PO bovenbouw; VO brugklas

Tijdsduur: 30-60 minuten

Opdracht: met minimale middelen (een stuk papier en een nagelvijl) een product maken dat emotie oproept bij de toeschouwer

Opzet van de oefening

Iedere leerling krijgt twee velletjes A4 tekenpapier. Het eerste om mee te oefenen, het tweede voor het uiteindelijke kunstwerk. U zorgt ook voor een aantal eenvoudige nagelvijlen in de klas die ook gebruikt mogen worden. De vijlen moeten bovenaan een puntig uiteinde hebben. Ieder werkstuk krijgt een titel en op een los kaartje schrijft de maker ook de emotie die hij wilde opwekken.

Observatie

U zult zien dat leerlingen heel verschillend met deze opdracht omgaan. Werken ze met een vooropgesteld doel? Stellen ze vooraf veel vragen over wat de bedoeling is? Of zijn ze bang om zich te laten zien en maken ze zich ervan af door de vijl in het papier te stoten en 'klaar!'?

* Maakt de vrijheid leerlingen onzeker en proberen ze bij anderen te kijken om te zien 'wat de bedoeling is'? Dan leren ze hier iets heel belangrijks over kunst (en over zichzelf): het vergt moed en zelfvertrouwen om iets nieuws en unieks te scheppen.

Analytisch (schools) denkende leerlingen stellen zichzelf graag een doel, dat ze vervolgens zo goed mogelijk uitvoeren.

* Werken de leerlingen niet met een duidelijk plan, maar spelen ze met het materiaal, zoekend naar de verschillende mogelijkheden die het biedt? Dat is een creatieve manier van werken, waarbij je je laat verrassen door het proces.

Beide manieren van werken hebben in de kunst bijzondere creaties voortgebracht. Het is leuk voor de leerlingen om te zien welke route zij gevolgd hebben.

Resultaten vergelijken

Leg de gemaakte werken naast elkaar of hang ze op en bekijk samen hoeveel verschillende ideeën zijn bedacht.

De opdracht was om emotie op te roepen met het werkstuk. Kunnen de leerlingen emoties benoemen die de verschillende werkstukken hebben opgeroepen? Laat de kunstenaars vertellen wat er moeilijk was aan deze opdracht en wat er juist leuk aan was.

Wat zien ze in elkaars werkstukken? Kunnen ze complimenten geven aan elkaar, voor een goed gelukt kunstwerk? Zien de leerlingen hoe oneindig veel mogelijkheden er zijn om met maar twee eenvoudige middelen ideeën uit te werken? Kunnen ze de verschillende gebruikte technieken benoemen?

Bijvoorbeeld:

- » Vijl gebruikt als 'pen', om 'tekening' in het papier te krassen
- » Papier gescheurd (met behulp van de vijl)
- » Papier gevouwen, of scheuren opgevouwen om vormen te maken
- » Verrassende elementen die iets suggereren, bijvoorbeeld deurtjes die je open kunt vouwen om bij de toeschouwer nieuwsgierigheid op te roepen: 'wat zit daarachter?!'

'Minder is meer': zien de leerlingen dat eenvoud de impact van een werkstuk kan versterken en dat veel energie niet altijd leidt tot het meest intrigerende resultaat?